

WIE IS ...?

**NUKU,
SULTAN VAN TIDORE**

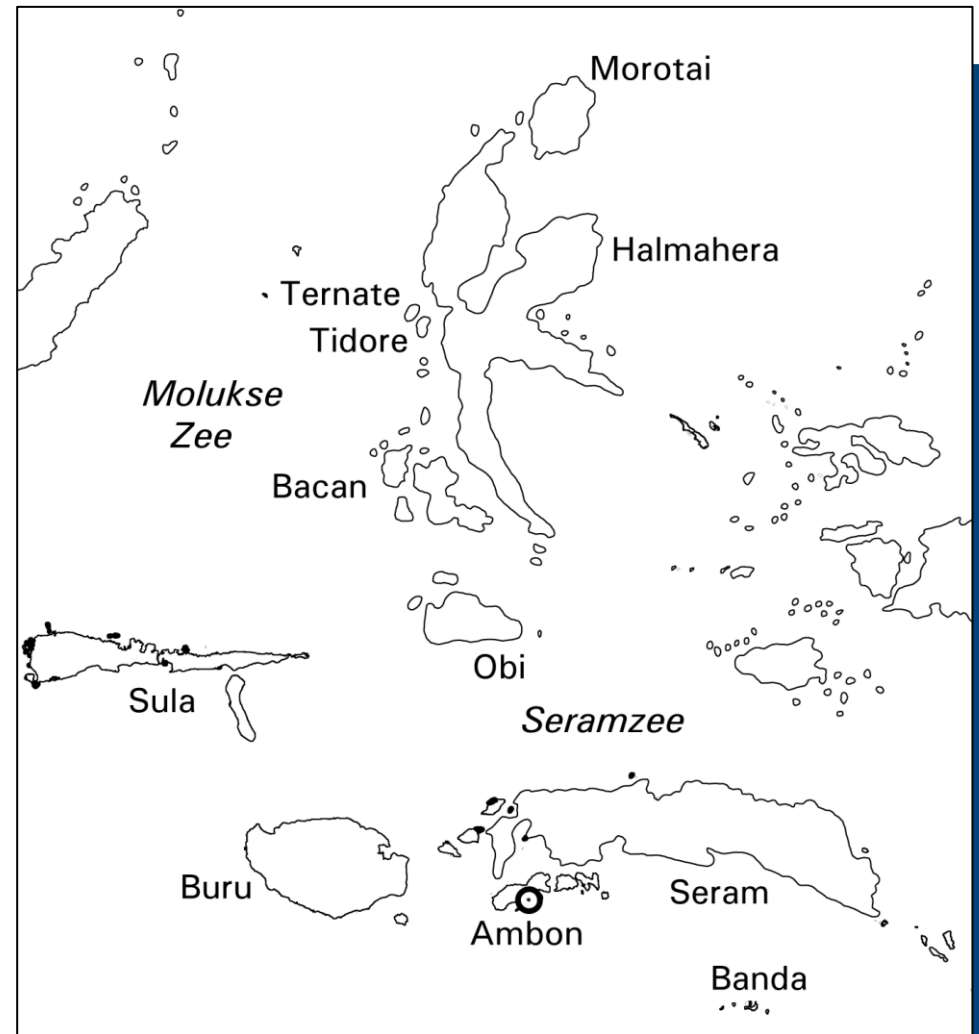
**MOLUKSE VOETSTAPPEN DOOR DE GESCHIEDENIS:
ZESTIEN VERHALEN OVER HISTORISCHE PERSONEN**

1797

De ontsnapping van Nuku in 1789 bij Rarakit op Oost-Seram had indruk gemaakt. Het was op het nippertje en weer visten de Nederlanders achter het net. Geen wonder dat Nuku de bijnaam 'Jou Barakate' kreeg, wat 'de heer van het geluk' betekent. Maar Nuku wist dat de Nederlanders op hem zouden blijven jagen, omdat hij de Molukken wilde bevrijden van de Nederlanders. Daarom bleef prins Nuku naar nieuwe bondgenoten zoeken. 'De Engelsen zijn gearriveerd', berichtte een officier. 'Prima', zei Nuku, 'het is nu zaak dat we hen aan onze kant krijgen om tegen de Nederlanders te vechten. De Engelsen hebben er geen bezwaren tegen als ik sultan van Tidore word. Zij willen handel drijven hier op de Molukken en dat mag niet van de Nederlanders.'

Somber zat sultan Kamaluddin voor zich uit te staren. Hij zat in zijn paleis op Tidore.

Hij had de berichten gehoord dat Nuku hulp had gekregen van de Engelsen en dat hij met een vloot naar Tidore wilde komen. 'Dat ziet er niet goed uit voor mij', mompelde sultan Kamaluddin. 'Het is beter dat ik de wijk neem naar Ternate. Daar ben ik veilig en vandaar kan ik met de Nederlanders Nuku bestrijden.'

Het was rustig in de haven van Tidore op 12 april 1797. Vanuit zijn schip zag Nuku geen enkele activiteit aan land. Er waren geen soldaten en andere militaire bezigheden. Nee, bang was hij niet. Zijn eigen vloot van 70 schepen en de twee Engelse schepen zagen er indrukwekkend uit. Plots kwam er een officier naar hem toe. 'Heer, sultan Kamaluddin is gevlucht en de bevolking van Tidore is op uw hand. Het lijkt erop dat u zonder bloedvergieten sultan van Tidore wordt.' Verbaasd en zonder een woord te kunnen zeggen keek Nuku de officier aan. Dit had hij niet verwacht. 'Nu ik Tidore heb, steken we ook over naar Ternate. Binnen twee weken vallen we Ternate aan', zei Nuku. 'Als we de Nederlanders nu een nederlaag toebrengen, zijn de Molukken vrij.'

Al dagenlang klonken de kanonschoten door de lucht. Maar het gezicht van Von Lützwow, de bevelhebber van de Nederlandse troepen op Ternate, klaarde een beetje op. 'Nee, het lukt ze niet om Ternate te veroveren', zei hij tegen zijn officieren. 'Hoe zit het met de andere posten?' 'Al een paar dagen hebben Nuku's troepen geprobeerd op het zuidoostelijk deel van het eiland aan land te komen, maar dat hebben we steeds kunnen verijdelen', berichtte een van zijn officieren.

oud kanon
Ternate

‘De gevechten zijn hevig en het aantal doden is aanzienlijk. Aan beide zijden. Maar ze komen er niet doorheen, de aanvallen zijn gestopt. Onze verdediging heeft goed werk verricht.’

Na zijn mislukte aanvallen op Ternate besloot sultan Nuku tot een andere tactiek. Zijn vloot legde een blokkade bij Ternate aan. In december 1797 was er bijna geen voedsel meer op het eiland. Maar Nuku kon de Nederlanders niet tot overgave dwingen. In 1805 stierf Nuku, als sultan van Tidore.

VERANTWOORDING

Auteur: Xaf Lasomer

Bron: 'Wie is ...?' serie in Papan Tulis, katern van het Landelijk Steunpunt Educatie Molukkers in het magazine Marinjo 1998-2000, gebundeld in 2011

Bewerking/vormgeving: Nanneke Wigard, 2024

Meer weten?

Op de website [Vensters op de Molukse Geschiedenis](#) vind je meer informatie over de periode 1450-1950 en meer verhalen van historische personen

Illustraties:

Kaart: Landelijk Steunpunt Educatie Molukkers

Foto kanon: J. Straver-Smulders, 2010